Hetedik évfolyam. 95-ik szám. Kolozsvártt, péntek 1877. április 27

A „KELET“ előfizetési dija:
vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével;

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi ird. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest zervitatér 5. sz.
Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek dijaztatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A háboru.

Kietlen pusztaság, melyen különböző főnökök alatt szétszort ember-csordák barangolnak, volt a történelem szerint még csak a 17-ik század végén is Oroszország. Sem egységes társadalom, sem egységes állam, hanem semminek kivivására nem képes, egyszerü geographiai terület, a melyen a koborló vad fajzat nem jött ember számba. Akadt azonban egy emberük Nagy Péter személyében, a ki a puszta rengeteg földből és a rajta levő hordákból egységes országot gyurt. Fővárost épittetett nekik, oly módon, mint a hogy a pharaok épittették a pyramysokat; megparancsolta nemeseinek még azt is, hogy télen át e városban mulassanak; szóval államot teremtett oda, a hol eddig a szó valódi értelmében ilyen nem létezett. Ez az állam aztán napról-napra nőtt, miként a mesebeli óriás, elszedte Svédországtól a hozzá közel eső részeket, hadjáratokat rendezett, Ázsiában, Európában elosztotta Lengyelországot, legyőzte Kaukazust stb. stb.

A mint azonban Oroszország folyton nőtt és nőtt, vele növekedett egy nagy eszme is, t. i. az összes szláv népek egységének eszméje. Nagy Péter kivitte, hogy „minden oroszok czár“-jának neveztessék, de megvetette alapját, hogy századok mulva az oroszok czárja egykor „minden szlávok czár“-jának neveztethessék. Ez eszme aztán a jövő képeként él Oroszország képzeletében és ritka következetességgel halad e czél felé. És mit jelent az, hogy „minden szlávok“? Egy szóval kifejezve nem egyebet, mint Európának egész keleti felét. Benne vannak ebben a csehek, a mi tótjaink, a szerbek és szerbjeink a herczegevczok, montenegróiak, bosznyákok, bulgárok stb. Ezen borzasztó néptömegben két nemzet él beékelve: egyik mi vagyunk és a másik a román lehetett volna. Ez utóbbi egész irodalmi csatákat vivott annak bebizonyitására, hogy ő nem szláv nép, hanem latin. Bármily hamis fogásokkal támogatta légyen is az oláhság ez eszmét, egy örvendetés jelenség mégis volt benne, az t. i. hogy ők nem kivánják a Keletet uraló szláv népekhez, hanem a többi müvelt nyugati latin fajokhoz, a francziákhoz olaszokhoz számittatni magukat; III. Nápoleon befolyása alatt (most érezzük, hogy e despota nagyon hiányzik Európából) a románok egészen franczia mezt öltöttek s kilátásunk nyilt, hogy a szlavizmus áramlatával szemben az Al-Dunánál lesz egy nép, a mely nyugathoz tartozik.

E kilátásunkban is szerfelett nagyot csalódtunk. Románia bebizonyitotta, hogy csak ugy szláv nép lakja, a mint Szerbiát, ép ugy elősegiti a szláv népek egységét, mint a többi rabszolgája a muszka czárnak. Ez valóban mélyen elszomoritó jelenség, melyből számunkra egy fontos tanulság rejlik; hogy mi itt magyarok keleten, egyedül vagyunk.

Kivel és mivel szemben?

Vannak, a kik agyrémnek nézik a szláv népek egységét. Igaz, hogy ma még agyrém, még csak akarat, de létrejövetelének három alapfeltételét feltaláljuk benne: egyik a nyers anyag, a rengeteg népár; a másik a lankadatlan törekvés mindenik izében az egység létrehozatalára és a harmadik a rengeteg földterület, hol az eszmét meg is valósithatják. Miként lehetne tehát ez eszmét puszta agyrémnek mondani, a midőn egy Szerbia, Montenegró és a többi rokon a nagy Oroszország egységes vezérlete alatt nem csak ajakán hordozta, de vérével is megpecsételte az együvé tartozás eszméjét. Ez világos és megczáfolhatatlan tény. Hasonlóan tény az is, hogy e szövetség még Romániával is szaporodott s hogy most már Oroszország igy segittetve megkezdte a háborut és igyekszik ez alkalommal megvalósitani a nagy egység eszméjéből annyit, a mennyit csak lehetséges. Huszonkét évvel ezelőtt Sebastopolnál volt a harcz, most az Aldunánál lesz, husz év mulva Konstantinápolynál, azután Budapestnél és ezzel a világnak, már is legnagyobb hatalmassága, bevégezte Európa egész keleti részének meghóditását.

Ez az események szigoru logicája. Rá mondják sokan, hogy álmodozunk, de a historia nagyon sok álomnak megvalósulását érte meg, sőt ujabbkori történetünk épen kiválólag a nemzeti egyesülések története. Ott van a német, ott van az olasz egység és mondja valaki, hogy az agyrémek közé tartozik a szláv egység, mikor oly óriási hatalom áll az élén, mint a milyen Oroszország.

A legkétségbeejtőbb tény aztán ilyen kilátások mellett, hogy az öreg Európa ezt a veszedelmet nem látja; megengedi, hogy szemébe hazudjanak olyan galád és ravasz kifogásokat, mint a milyeneket a legvadabb rablóhadjárat vezetői az alább közlött okmányokban elég vakmerők pirulás nélkül elmondani. Frannziaország és Németország lekötve tartják egymást és igy számon kivül esik két nagy erő; Olaszország praedára les. Anglia magatartásán nem lehet eligazodni, Törökországtól ennyi ellenséggel szemben alig lehet nagy dolgokat remélni. Sózval nyitva látszik lenni az út, hogy Oroszország tetszése szerint cselekedjék. Az öreg Európa oda jutott, hogy nem tudja magát védelmezni.

Gyalázat, hogy ezt meg kellett érnünk.

Justus.

A czár manifestuma.

Az orosz czár manifestuma ekként hangzik: „Hű alattvalóink tudják, mily érdekkel viseltettünk mindig a Törökország által elnyomott keresztyén népség sorsa iránt. Azon óhajban, hogy e keresztyének sorsa javuljon és biztositassék, velünk együtt osztozik az egész orosz nemzet, mely kész ujabb áldozatot hozni azon czél érdekében, hogy a Balkán félsziget keresztényeinek sorsát könnyitse.

Hű alattvalóink élete és vagyona mindig drága volt előttünk. Egész uralkodásunk tanuskodik azon állandó törekvésünkről, hogy Oroszország számára a béke áldásait megtartsuk. Ez lelkesitett bennünket folyton, mióta Boszniában, Herczegovinában és Bulgáriában ama szomoru események kezdődtek.

Azon czélt tüztük mindenekelőtt szemünk elé, hogy békés tárgyalások utján és egyetértve az európai nagyhatalmakkal, szövetségeseinkkel és barátainkkal, javitsuk a keleti keresztyének helyzetét.

Két éven át szakadatlanul törekedtünk a portát oly reformok létesitésére birni, melyek a boszniai, bulgáriai és herczegovinai keresztényeket biztositsák a helyi hatóságok önkénye ellen. Ezen reformok teljesitését elengedhetlenül követelték azon korábbi kötelezettségek, melyeket a porta ünnepélyesen egész Európával szemben magára vállalt.

Fáradozásaink noha azokat támogatták a többi hatalmak által közösen tett figyelmeztetések, nem érték el a kivánt czélt. A porta rendithetlen maradt a keresztények biztonsága érdekében szükséges minden biztositék határozott visszautasitásában, és mellőzte a konstantinápolyi értekezlet határozatait, mely értekezlet működését azon óhaj vezette, hogy minden lehetséges békés eszközt felhasználjon a porta meginditására.

Külön jegyzőkönyv szerkesztését javasoltuk a többi hatalmaknak, mely a konstantinápolyi értekezlet lényeges feltételeit foglalja magában és inditványoztuk, hogy a porta szólittassék fel arra, hogy ezen nemzetközi okmányhoz csatlakozzék, mely békés követeléseinknek legszélső határait foglalta magában.

Várakozásunk azonban nem teljesült. A porta a keresztény Európa egyhangu óhaját nem teljesité s nem járult a jegyzőkönyv határozataihoz.

Minthogy ekként békés fáradozásaink kimerültek; a porta fennhéjázó makacssága kényszerit bennünket arra, hogy elhatározóbb tényekhez folyamodjunk. A méltányosság, saját méltóságunk érzete parancsolják ezt nekünk. A porta e vonakodása azon kényszerüségbe juttatott, hogy a fegyverek segélyét vegyük igénybe. Ügyünk igazságosságának meggyőződésében, alázatosan támaszkodva az isteni kegyelem és segélyre, tudatjuk hű alattvalóinkkal, hogy a pillanat, melyet előre láttunk, hangoztatva ama szavakat, melyekre egész Oroszország oly nagy egyértelmüséggel válaszolt, — immár megérkezett.

Kimondottuk szándékunkat önállóan cselekedni, mihelyt annak szükségét látjuk és Oroszország becsülete megkivánja. Ma — isten áldását vitéz hadseregünkre lekérve, megparancsoltuk annak, a török határ átlépését. Kelt Kiseneffben, ápr. 12/24. az üdv 1877. uralkodásunk huszonharmadik évében. Sándor.

Miklós herczeg manifestuma.

Az orosz hadsereg főparancsnoka: Miklós nagyherczeg a következő proclamatiót intézte a románokhoz: Sándor császár parancsára a parancsnokságom alatt álló és a törökök megtámadására rendelt hadsereg a ti területetekre lép, mely az orosz seregeket egykor már örömtelten fogadta volt. Kijelentem, hogy barátokul jövünk körötökben, jóakaratot és nemes érzelmeket remélve találni, melyeket elődeitek az orosz seregek irányában azelőtti török háboruk alkalmával tanusitottak.

A császári parancs értelmében tudtul adom az orosz seregek átvonulását országtokon keresztül, mely csak rövid ideig fog tartani.

Ez átvonulás ne ejtsen benneteket félelembe, mivel a román kormányt baráti kormánynak fogjuk tekinteni. Felhivlak benneteket, végezzétek eddigi dolgaitokat, szerezzétek meg hadseregünk részére az eszközöket és elégitsétek ki szükségleteit.

Megtettem a szükséges intézkedéseket, hogy a hadi pénztár a hadsereg minden bevásárlását haladék nélkül kifizesse.

Ismeritek a császári hadsereg fegyelmezettségét és én bizonyos vagyok benne, hogy az körötökben sértetlenül meg fogja őrizni becsületét. Az orosz hadsereg nyugalmatokat sehol zavarni nem fogja, és törvényeiteket, szokásaitokat és vagyonaitokat tisztelni tudja.

Románok! Elődeitek véröket ontották a ti szabadságtokért. S én azt hiszem, jogunk van támogatástokat kérni az országtokon csak azon egy czélból keresztülvonuló sereg részére, hogy segélyt nyujtson a Törökországban élő szerencsétlen keresztényeknek, kiknek balsorsa Oroszország és egész Európa részvétét felgerjesztette. Miklós.

Gorcsakoff körjegyzéke.

Gorcsakoff körjegyzéke a bécsi, párisi, londoni és római orosz követekhez, igy szól: Az orosz cabinet a keleti crizis kitörése óta hatalmának minden eszközét kimeritette, hogy a nagyhatalmak közbenjárása mellett Törökország tartós pacificatióját idézhesse elő. Minden, az egyesült cabinetek részéről a portának időnként tett javaslat a porta leküzdhetlen ellenszegülésébe ütközött.

A londoni jegyzőkönyv Európa összakaratának utolsó kifejezése volt; a czár kabinetje ez utolsó kibékitési kisérletre, segédkezet nyujtott, és a jegyzőkönyv, valamint az a mellé csatolt declaratióban megjelölte ama feltételeket, melyek, ha Törökország által loyalisan és őszintén elfogadtatnak és valósittatnak, alkalmatosak lesznek vala a béke helyreállitásának és megerősitésének előidézésére.

Törökország ismételve elvetette azt. Az elvetés eshetősége a londoni jegyzőkönyvben szemügyre nem vétetett. Európa csak annak elhatározására szoritkozott, hogy a nagyhatalmak, ha a keresztények helyzetének javitása és az Európa nyugalma érdekében egyértelmüleg elengedhetlennek tartott rendszabályok foganatositásába vetett reményeikben csalódnának, fenntartják maguknak együttesen a lakosság javának és az általános béke érdekeinek megfelelő eszközöket jelölni meg. A cabinetek előre látták, hogy a porta a tett igéreteket teljesiteni nem fogja, de nem látták előre azt, hogy a porta Európa követeléseit visszautasitja.

A Derby által jegyzőkönyvbe tett declarátióval egyidejüleg constatáltatott, hogy az angol kormány csak az általános iránti tekintetből egyezett bele a jegyzőkönyv aláirásába, és hogy magától érthető, hogy azon esetre, ha e czél, t. i. a kölcsönös Orosz- és Törökország között el nem érethetnék: a jegyzőkönyv semmisnek tekintendő.

A porta e vonakodása, valamint az azt előidézett indokok, nem hagynak fön semmi reményt az iránt, hogy a porta Európa óhajai és tanácsainak meg fog felelni; kizárnak minden biztositékot, hogy a keresztények sorsának javitására szolgáló reformokat foganatba veszi, és lehetetlenné teszik még a Montenegróval való békét valamint a lefegyverzés és a pacificatió körüli feltételek végrehajtását is.

Ily körülmények között ki van zárva minden kiegyezési kisérlet sikere és csak azon alternativa marad fenn, hogy vagy engedtessék meg a hatalmak által türhetlennek nyilvánitott állapotok további fennállása, vagy pedig eszközöltessék ki a portától kényszereszközökkel az, a mi az értekezés utján füstbe ment.

Ennélfogva elhatározta a czár, átvállalni azt, melynek együttes végrehajtására a nagyhatalmakat felszólitotta volt.

A czár megparancsolta, hogy a hadsereg lépje át a török határt, és hogy ez elhatározása a kormányokkal közöltessék.

A czár meg van győződve, hogy e tényével Európa nézeteinek megfelel.

— **Haditanács Albrecht főherczegnél.** Jól értesült forrásból irja a „N. fr. Pr.“, hogy az Albrecht főherczegnél tartott haditanács átalában csak az informativ megbeszélés határai közt mozgott, s a sereg harczképessége került szóba. A tábornokok és katonai parancsnokok jelentései átalában kedvezően hangzanak s azt hiszik, hogy ha esetleg általános mozgósitásra kerül a dolog, azzal az adott időre készek lesznek. Ruházat és hadiszer kellő számmal van készen; csupán az uj lövegekbe való lőszerből kellene még

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

LA ROCHE GRÓF

Regény.

IRTA:

SAND GEORGE.

Első rész.

I.

Minden tulzás nélkül, elmondhatom, hogy egy szikla mélyében születtem s növekedtem fel. Őseim várlaka joggal viselte a de La Roche kastély (sziklai kastély) nevet, bizarr módon levén mintegy beékelve, egy ötszáz láb magas bazalt sziklafal horpadásába. Ez ég felé meredő sziklafal szemben hasonló tömörségü hegysorral, szeszélyes kanyarulatokban hosszan elnyuló szük völgyet képez, melyet füzektől s lombos diófáktól elárnyalt üde réteken, zöld gyeppel boritott halmokon keresztül vigan csörgedező folyócska szel át, itt-ott hevesebb szökkenéssel alázuhogó apró vizeséseket alkotva. A kastélyunkhoz vezető út a szemben emelkedő hegy alatt kanyarodik be, s a csaknem függőlegesen felmagasló bércz, látkörünket egészen elzárja, s a szem nem lát mást, mint tölgy- és bükkfákkal boritott hegyoldalt, mi a tájnak nagyon komor és szomoru kinézést ad.

A La Roche kastély tehát egy valódi fészeknek mondható, valamely barlangban lakó ős ember fészkének, annyival inkább, hogy az egész sziklafal, melynek legmélyebb öblét mi foglaljuk el, tele van kisebb-nagyobb üregekkel, szabálytalanul egymásba vágó barlangok s durván alkotott szobáknak látszó hézagokkal, melyeket a hagyomán a „hajdani vademberek“ müvének tulajdonit, (e nagyon is találó kifejezést használja itt a föld népe) s melyeket a régészek kétkedés nélkül a régebb itt élő müveletlen népek ama kezdetleges hajlékai közé sorolnak, minőnek Franciaország némely részeiben minden lépten félre ismerhetlen nyomaira akadunk.

Ámbár birtokunk a Loire felvidékén terült el, s jóllehet kezdünk már hozzá szokni Franciaországban ép ugy érvényeseknek tartani, az ujabb felosztásu kerületek határvonalait, mint a régi provinciákét, családom erélyesen tiltakozott azon feltevés ellen, mintha mi nem tartoznánk Auvergne nemességéhez, s ebben igaza is volt, miután Auvergne határvonalát hajdan a Bar hegység képezte s következőleg e tartomány jóval tulterjedt Brionde helységen.

Az embernek ismernie kell amaz örökös, meg nem szünő versengéseket, melyek a határos tartományok között századokon át folytak s melyek még ma is néhol egész elkeseredéssel ujulnak meg, hogy felfoghassa, mennyire ragaszkodtak öreg nagybátyáim s nagynénéim azon jogukhoz, hogy ők tősgyökeres auvergn-i szülöttek és hogy eredetökre nézve épen semmi közösségök a Velay departement-tal.

Őseim kastélya jó magasra fel van épitve a szikla oldalába, mert karcsu sugár tornyocskái a hegy csucson is felül emelkednek. Némi részletezésre van szükség, hogy képzetet adjak annak helyzetéről.

Anyámnak, ki nagyon gyenge egességgel birván, s nem is levén más helye, hol egy kis mozgást tegyen s ki sétáljon néha, mint egy nagyon kis térség a kastély előtt, közvetlenül a meredély szélén, vagy pedig egy keskeny meredek ösvény, mely kanyarogva vezetett a folyó partjáig, vagy végre, ama göröngyös, s szásszor is megigazgatott s ismét elromlott hegyi út, mely szembe kastélyunkal átjáróul szolgál a folyón, s aztán az erdő sürüjébe vész el, kedve jött egy kis kertet hozni létre, azon szikla csúcs tetején, melynek oldalában kastélyunk állt. E hegynek is, mint valamennyi körül fekvő bazalt szikla tömegnek teteje szép sima felület. Jó termő földdel, pázsinttal, bokrokkal van boritva, hol nem volt nehéz feladat utakat vágni, csinos virág-ágyakat alakitni.

Csak az egy baj volt, hogy ezt óhajtott kies hegy-csúcstól, egy mély szikla hasadék választotta el a vár-urnőt, azon egyszerü oknál fogva, mert a kastély csak látszólag függ egybe a szikla horpadással. Ujabbkori ügyes épitészek nem követhették el azon hibát, hogy szilárdan összekössék azt, a helyenként hosszu repedéseket mutató sziklával, melyet fagy, viharok, s más viszontagságok, folyton veszélylyel fenyegetnek.

Egy közel husz láb széles ür van fenn hagyva a sziklafal s a kastély hátrésze között. Minden évben eltakaritják a leomladozott szikla törmelékeket a vár körül, s kiigazgatják az épület megrongált részleteit, mig egyszér csak egy nagyobbszerü hegyomlás lesodorja az egészet a tátongó mélység fenekére.

Anyám, ki rég megszokta volt nyugodtan elviselni e lakása felett lebegő veszély gondolatát, tétova nélkül ajtót vágatott a legfelső emelet sziklafelőli oldalán s erős fahiddal kötö össze házát a sziklával, mely nagyon kevés idomitással egy vonalba esett vele.

Mi a külformát illeti, e kis várlak valódi kedves kis műkincs volt a régi építészet köréből, olyan volt az egész, mint egy skatulya homlokzata, elég széles, de az épület oly kevéssé mély, hogy belül nagyon kényelmetlen lehete elosztása. Az egész e vidéken bőven található, halványsárgás, lapos kövekből épült s a szemben eső hegyoldalról nézve, nagyon hasonlit valami fakoczkákból összerakott alkotmányhoz.

Jobbról és balról, annyira körülfogja az egészet a kiálló sziklafal és oly közelről, hogy tér hiányában nincs a háznak sem udvara, sem kertje, sem semmi más hozzátartozó kelléke. A pinczék és kamrák, azon kis mellékszikláuregből vannak átalakitva, melyekről az előbb szólottam. Az istálók, kocsiszinek s a majorház, fokozatosan egymás fölé épitett házacskák egész sorát képezik, a sziklának természetalkotta egyes kiálló emeletein.

E festői épitkezéshez egy malom is tartozik, melynek vidám s egyhangu moraja gyakran ringatott édes álomban, mikor gyermekkoromban ellankadva, a rövid, de nagyon hő nyári időszak alatt, kimerülten dültem a mély hegyszakadás árnyas oldalára, hol zuhogva omlott alá mellettem az üde habzó viz, meghűsitve a szűk völgykatlant, melybe magunkat elzártuk a külvilágtól.

Ez elszigetelt helyre, a legkeményebb sziklába vágott uton lehete eljutni, melyet lefüggő sziklatömbök árnyaltak be. A bejárat hozzánk nem a ház homlokzatán, hanem oldalt volt alkalmazva.

Valami husz fok meglehetős ingadozó, töredezett, de széles körlépcsőn kelle még felhaladni s felnyitni egy mesterségesen sürün megvasalt, szűette nehéz ajtót. Ennek belső vastáblái és zárja, mestermüve volt az enemü gondos összealkotásnak s méltó reá, hogy meg legyen kiméllve a száz év óta rajta ragadó rozsda hatásától s helyet foglaljon valamely muzeum ritkasággyüjteményei közt. A bejárat mindkét oldalát családi fegyverek diszitették. Átlépve e bejáratot, a már emlitettem szükkörü kis téres helyen találta magát az ember; ez is az úthoz hasonlóan, a sziklába volt vágva, de félember magasságu tömör sziklafal köritette a kis tért. E szerint inkább az épülethez tartozó diszletnek; vagy erkélynek volt mondható, mint udvarnak.

A földszinti nagyon diszes alaku, de nagyon időrongált ablakokat s ajtókat kellemesen folyták körül a dusan tenyésző futórózsa és illatos kázsia indái s némi vidor szint kölcsönöztek azoknak.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nagyobb készletről gondoskodni. Az egészségügyi szolgálat háboru idejére kellően van berendezve. Ellenben panasz merült föl az élelmi készlet, különösen a conservek és kétszersült hiánya miatt. Arra is történt utalás, hogy a csak elméletileg képzett intendaturai hivatalnokok működése alapos aggodalmakra ad okot, s az ellátási végrehajtó közegek nincsenek kellő számmal, s átalában ez ellátási hivatalok ellen több kifogás merült föl, azt is állitották, hogy az elhatározó pillanatban inkább akadályul, mint segitségül szolgálnak, a mint ez a nagy gyakorlatoknál többször kitünt.

— **A német birodalmi gyülésben** a hadügyi előirányzat táfgyalásánál Moltke védelmezte a 105 uj kapitányállomásnak tételét, következőt mondván: Hosszu béke, fájdalom nem remélhető, nem messze az idő, hogy minden kormánynak összes erejét existentiájának biztosilására keliend megfeszitenie — és ennek oka a kormányok kölcsönös bizalmatlansága. Francziaország az utóbbi években az ország védelmére nagyot tett, nagy hadtömegek fekszenek most Páris és a német határ között; Francziaország a béke alatt készen birja a hadi keretet — Németország nem maradhat hátra. — Erre a tétel elfogadtatott.

Az országházból.

Budapest April 24.

Az ülés rövid volt és érdektelen. Vécsey Tamás a könyvtári bizottság nevében kérte a háztól a mult ülésszakra megszavazott dotátiót a könyvtár részére ismét megszavazni. Ez iránt a ház holnap fog határozni. Azután tudomásul vétetett a könyvtár jelenlegi állapota s következett a házszabályok 181. §-ának módositása iránt beterjesztett bizottsági javaslat. E szerint jövőre husz tag szóval és irásban fölkérheti az elnököt ülés összehivására. A szóbeli fölhivást személyesen és egy napon kell az elnökhöz intézni, az irásbeli felhivásnak szintén együttesen, egy lapon kell eszközöltetnie, s minden egyes aláirás kelte megjelelendő s a felhivás a legrégibb aláirás keltétől számitott 14 nap alatt négy képviselő által kézbesitendő.

Madarász ez utóbbi pontok ellen tett megjegyzést. Lehetetlenségnek tartá azt, hogy az első aláirástól számitott 14 nap alatt a vidéken husz képviselő által alá lehessen iratni a fölhivást, sőt azt az elnökhöz is juttatni. Valamint helytelenité azt is, hogy négy képviselő nyujtsa át a fölhivást. Az előadó Szilágyi Dezső volt, ki nem vitatta ugyan annak a lehetőségét, hogy 14 nap alatt az ország különböző vidékein aláirattassék a fölhivás, de abban a véleményben volt, hogy a kik négyszáznál több képviselőt fölhivatnak a fővárosba, egy kis kényelmetlenséget is elviselhetnek, — vagyis, maguk felutazhatnak az aláirás eszközlésére. Másrészt pedig az ajánlott módon a visszaélések megakadályozását látja.

E miatt fölszólalt Simonyi Ernő, az alkotmányos érzet sülyedését látván abban, hogy a házban a jogok gyakorlatának megnehezitése javasoltatik, mire ismét visszavágott Szilágyi Dezső azzal, hogy igazabb barátja az a jognak, ki annak erkölcsi garantiáját követeli, mint az, a ki a visszaéléseknek nyit kaputt. Többen is szólottak: Helfi, Irányi, Zsedényi, végre a ház a bizottság javaslatát elfogadta.

Egyéb tárgya nem volt az ülésnek. — Holnap a könyvtári bizottság ez évi költsége fog megszavaztatni, aztán a képviselőház folyó havi költségvetése fogadtatik el, végre tárgyaltatni fog a kormány határozati javaslata a regnicoláris bizottság megválasztása tárgyában.

A háboru.

Az orosz hadsereg átlépte Románia határát. Londonban már tegnap jelentetett, hogy egy kis orosz hadcsapat Bukarestben van. Ma nagyobb számu orosz csapatok léptek át a román határt, a mit a „Romanulu" igy tudatott: „Ma éjjel az oroszok, mint barátok átlépték a román határt. A román kormány formalisan tiltakozott." E néhány sor egész nagyságában tükrözi a románok perfidiáját, kik a török, souverainjök elől elzárják a határt, mig az orosz előtt azt készségesen meg nyitják.

A Romániába tört orosz csapatoknak valószinüleg az lesz első törekvésük, hogy Kalafatot szállják meg. Ehhez mintegy 4—5 napra van szükségök. Kalafatot mintegy 25.000 román tartja megszállva, s ha a törökök gyorsan megragadnák az offensivát, könnyen elfoglalhatnák e fontos pontot, melynek birtokbavétele által az oroszok jobb szárnyát fenyegethetnék. Az oroszok a román határról Krajováig (mintegy 100 mértföldnyi ut) vasuton haladhatnak, innen Kalafat mintegy 16 mértföldnyire van, s az utak igen rosszak. A törökök ellenben Widdinről könnyen hozzáférhetnek Kalafathoz. Valószinü tehát, hogy e ponton, vagy Ismailanál történnek az első lövések.

A táviró a czár több hadi szemléjéről hoz hirt. A czár a hadcsapatokhoz intézett beszédében a háboru-viselést Európa akaratának mondja, s valódi orosz módra hamisitja meg a diplomatia legutóbbi tetteit.

A helyzet.

A legközelebbi napok kétségtelenül meghozzák a Dunánál az első összeütközés hirét. A porta categoricus választ kér Romániától azon fölhivására vonatkozólag, hogy Románia, a párisi béke értelmében, a török csapatokkal egyesülten, gátolja meg az oroszok bevonulását saját területére. A romániai kormány válasza iránt nem lehetünk kétségben. Románia, mint a „Pol. Corr." egy legujabb bukaresti távirata is jelenti, telyesen Oroszország karjaiba vetette magát, minek bizonyitékát képezi azon tény, hogy a romániai kormány ujabban huszonöt zászlóaljat küldött Krajován át Kalafatba, hol már mult hét elején egy hatezer főből álló csapat volt összpontositva. E haderő hivatása nem más, mint hogy megakadályozza Kalafat elfoglalását, melyet a törökök hatalmukba akarnak keriteni. Sőt állitják, hogy néhány nep mulva egy orosz csapat is eljut Kalafat közelébe, hogy a romániai csapatokat támogassa.

Egyébként a romániai kormány megteszi azon nem épen valószinütlen eshetőségre is az intézkedéseket, ha a törökök elvernék a kalafati hadsereget.

Már utra készen áll a fejedelmi irattár, melyet ugy látszik, a romániaiaknak nagy okuk van a törököktől félteni, s Tergovistibe szállittatik, hova esetleg a fejedelem és a kormány is menekülni szándékoznak.

Törökország, mint a legujabb hirek mutatják, a lehető leghatározottabban lép fel. Az európai nagyhatalmak saját sorsára bizták a portát, s a porta e helyzetet lehetőleg felhasználni igyekszik.

Anglia magatartása.

Más oldalról azonban nam hiányoznak hangok, melyek az Anglia által megrendelt nagymérvü vásárlásokra, s a Maltában felhalmozott nagymérvü hadi és élelmi szerekre figyelmeztetnek, hir szerint teljesen elégségesek arra, hogy három hadtestet hoszszabb ideig fentartsanak.

Egyébként maguk az oroszok is igen hosszu hadjáratra készülnek s az oroszok különösen Ázsiában nincsenek megelégedve a dolgok fejlődésével. Az az egyetlen körülmény vigasztalja őket, hogy az ázsiai hadsereg balszárnya Perzsiára támaszkodhatik, mely esetleg karöltve fog eljárni Oroszországgal a török ellen. Mint mondják, a perzsa szövetség ára a kalifatus elnyerése, melyre nézve Oroszország teljes támogatását igérte meg.

Monárchiank ac tioja.

Ausztria-Magyarország eshetőleges actiojára nézve mint bisonyost jelenti a „Corr. Univ." hogy Ausztria-Magyarország abban a pillanatban, melyben Oroszország megkisérti a Dunán való átkelést, Boszniára és Herczegovinára azonnal ráteszi kezét. A „Corr. Univ." bécsi levelezője azt is sejteti, hogy Ausztria-Magyarország hadi terve Szerbiára is ki fogna terjedni, ha itt a panslavistikus rém ujra felütné fejét. Ez utóbbi eshetőség azonban nemcsak Béc sben, hanem Berlinben is komoly aggodalmat okoz. Érdemes hangsulyozni, mint intik Oroszországot a hyperorosz berlini lapok is attól, hogy e veszedelmes tüzzel meggondolatlanul ne játszék. A hivatalos „N Allg. Ztg" tegnap egész terjedelmében reprodukálván a „Kreuz. Ztg" egy ily irányu czikkét, a következő észrevételt teszi hozzá: „Mily veszélylyel jár a panslavistikus agitatió, és pedig nemcsak Oroszország ránézve, azt már hetekkel ezelőtt kimutatta Huppmann Valbella báró a „N. Allg. Ztg"-hoz intézett nyilt levelében, — és hogy ez aggodalmak nem állanak elkülönitve, arra bizonyság az a komoly, sőt szigoru hang, melylyel a kétségkivül nem orosz-ellenes „N. Pr Ztg." a Csernajeffek Fadeneffek stb, ujra fölmerülését commentálja." Vajjon a jó akaró tanácsokra lesze-e a ki hallgasson Pétervárott?

Románia fegyverkezése.

Turnu-Severinből irják apr. 18-ikáról:

Bukarestből épen most érkezett a hadügyminiszterium parancsa, mely mindenkit fegyver alá szólit. Románia állandó hadserege 8 gyalogsági, két lovassági ezredből és 7 tüzérzászlóaljból áll; 18.000 embert és 2800 lovat számlál; a territorialis hadsereg 8 sorgyalogsági, 8 lovassági ezredből és 14 ütegből áll, összesen 43.000 ember és 11.000 ló; a militia 33 zászlóaljra és 33 lovasszázadra rug.

A román kormány ezeken kivül a polgári gárdát és a népfelkelést is hadilábra állitja. E hir hallatára az emberek itt nagyon elszontyolodtak; a románok amugy se igen szeretik a fegyvereket forgatni, most pedig akadna sok munka a mezőn is. A hangulat ennélfogva igen nyomott.

De a szláv lakosság örvend a bekövetkezendő eseményeknek; egy bolgár önkénytes csapat már szervezkedik is; bolgárok és szerbekből alakul. A szlávok egyáltalában egész Romániában szerveznek önkénytes legiókat. Bukarestben, Jassyban, Galatzban, Brailában, Ismailban, Berlasban és más nagyobb városokban már javában folynak a toborzások. Tiz legiót szerveznek, mindegyiket ezer emberrel; élükre valamelyik bolgár nemzetiségü orosz tábornokot fogják állitani.

A kisenewi bolgár központi bizottság rendelete szerint ezen legióknak május 6-án Galatzban öszpontositva kell lenniök.

Addakale várával, mely tudvalevőleg szemben van Kalafattal, megszünt minden közlekedés. A vár helyőrsége számára Romániában mitse szabad bevásárolni.

Már ez a hir is igen kellemetlenül érintő az itteni kereskedőket, pedig még sokkal sulyosabb csapás várja őket; hir szerint az orosz-török háborn kitörésekor a Dunagőzhajózási társaság csak Orsováig fog közlekedni. Turnu-Severin városa, melynek főjövedelmi forrását a kikötő tekintélyessége képezi, minden kereset nélkül marad.

Románia helyzete.

Románia nyomoruságos helyzetét a „Pol. Corr." april 22-ki bukaresti levele a következőkben rajzolja:

Románia szerencsétlen helyzete a küszöbön álló orosz-török háboruban máris egész sulyával kezd érezhető lenni. A török fölszólitás, hogy Románia a párisi szerződés értelmében csatlakozzék hadseregével a török haderőhöz és fejtsenek ki közös ellenállást a közös ellenséggel szemben, már kormányunk előtt állt. E fölszóllitásra e perczig még nem adatott válasz s hihetőleg késni fognak azzal. De arra már készen állnak, hogy a porta sürgetni fogja a választ. **Románia e pillanatban már teljesen Oroszországhoz van kötve.** Bizonyitja ezt az, hogy az Oroszországgal történt megállapodások alapján és annak kivánságára Románia el van határozva és erre meg is tett minden előkészületet, hogy visszaverjen fegyveres erővel minden török támadást, vagy minden török kisérletet Kalafat elfoglalására. E végből az utolsó 5 nap alatt 25 román zászlóalj megfelelő számu üteggel Kalafatba küldetett az ott levő mintegy 6500 főre menő román csapatok erősbitésére. Itt arra számitanak, hogy pár nap alatt maga az orosz hadsereg fog segélyt nyujtani a románoknak Kalafatnál, az esetre, ha a törökök ezt hatalmukba ejteni megkisérlenék. A román milicziát, minthogy a bukaresti kormány pénztára üres. maga Oroszország fogja fölfegyvereztetni és a szükségesekkel ellátni. Ezek daczára a román kormány minden eshetőségre készen tartja magát: igy arra is, hogy a törökök mégis csak elfoglalhatják Kalafatot. Ezen esetre a bukaresti állami levéltár tovább szállitásra van elkészitve és pedig — Tirgovistibe, hová a fejedelem és kormánya is vissza fognának huzódni.

Romániában ez idő szerint máris a muszka az ur. Károly fejedelem, hir szerint, Ungheniben fogja hódolatát a czár lábai elé rakni; Jassyból az ottani papság és más hatóságok siettek szintén megvinni hódolatukat a czárnak.

A „Revue des deux Mondes" Oroszországról.

A „Revue des deux Mondes" legujabb füzete Oroszország ellen fordul s ezeket mondja többi között: „Békés működésre Oroszország az egész világra számithat, háboru esetére pedig magára marad. Nem képviseli Oroszország sem Európát, sem a konstantinápolyi conferenciát, sem pedig a hat nagyhatalom egyetértését. Csakis a saját maga politikájának meghatalmazottja, azon politikának, melyet a szuronyok hegyére tüzve, a Balkán félszigetre és máshova bevisz, felidézve azt a veszélyt, hogy az egész világot nyugtalanságba ejtse."

Montenegróból.

Montenegróban nagyban készülnek a háboru megkezdésére. A fejedelemség, ugy látszik, központjává kezd válni a Szerbián kivüli összes déli szlávok mozgalmainak. Cettinyében a mult héten egymást érte a küldöttség Herczegovinából, a Bosnyákföldről, Ó-Szerbiából, a miriditáktól stb. Herczegovinában uj fölkelést terveznek, mely ki fog terjesztetni Ó-Szerbiára is, s összeköttetésbe helyezkedik a bosnyák mozgalommal. Albániát szintén föl akarják lázitani, s Nikita fejedelem a napokban manifestumot intézend e tartomány lakóihoz.

Másrészt az e részen levő török hadvezérlet is a legnagyobb erőfeszitéseket teszi, hogy a harcz készen találja. Podgoricza, illetőleg Niksics felé 41 zászlóalj katonát és 38 ágyut inditottak s nagy mennyiségben halmozzák fel az élelmi és hadiszereket.

Pétervárról jó forrásból jelentik, hogy az orosz kormány készen van arra, hogy a háboru nagyon sokáig fog tartani.

Az olasz parliamentből.

Az olasz képviselőház tegnapi ülésében Nicotera egy interpellátióra felelve, kijelenté, hogy ő most csak az internationale egyleteit oszlatta fel, de fel akarja oszlatni mindazon egyleteket, melyek a törvényen kivül állanak.

Visconti Venosta interpellálja a kormányt, hogy a háboru esetén mily politikát szándékozik követni; ugy hiszi, hogy Olaszországnak semlegesnek kell maradni és azon hatalmakhoz csatlakoznia, melyek igyekezni fognak meggátolni a háboru nagyobb kiterjedését. Visconti ellenez minden rendkivüli hadikészületet.

Petrucelli szükségesnek tartja, hogy jelentsék ki, vajjon Oroszországgal vagy Angolországgal megy-e Olaszország.

Musolino ugy hiszi, hogy a küszöbön levő háboruban csupán egy a panslavismus érdekében eszközlendő invasióról van szó; ebben nem lát okot az olasz hadsereg interventiójára; azt óhajtja, hogy Olaszország az eshetőleges békealkudozásoknál értsen egyet Angolországgal és Ausztria-Magyarországgal.

Cesaro helyesli a kormány politikáját.

Melegari külügyminiszter következőleg felel: Az olasz politika a bel- és külviszonyok következtében békés; békitő, más államok minden érdekeinek és jogainak tiszteletben tartására alapitott actiót igényel. A cabinet eléki volt szabva az irány: fenntartani a Törökország integritására vonatkozó szerződéseket és csatlakozni a hatalmakhoz, hogy a háboru t elkerülhessék. A cabinet szigoruan ezen magatartást követi, nem vonszoltatja magát más hatalom által, mindegyikkel fenntartja a legbékésebb viszonyokat.

A miniszter felhozza a tényeket, melyek tanuskodnak a cabinetek jó indúlatáról az olasz kormány iránt. A cabinet elkövetett minden lehetőt a montenegróiak, görögök, bolgárok és bosnyákok érdekében; az előbbi cabinet békés és független politikája folytattatni fog, hacsak az ország becsületének életérdekei más politikát nem igényelnek, mely esetben azonnal igénybe fog vétetni a parlament tanácsa és támogatása, A háboru elhárithatatlan. Olaszország érdekei igen hathatósan fognak oltalmaztatni.

Visconti Venosta kijelenti, hogy a kormány felvilágositásaival meg van elégedve.

Petruceli nincs megelégedve és határozati javaslatot terjeszt elő, melyben a kormány felszólittatik, hogy tartsa magát az 1866 és 1867-ben praeliminált elvekhez.

A miniszterelnök kijelenti, hogy e javaslat bizalmatlansági szavazatot foglal magában; Olaszország hű marad békés missiójához, a kormány éber szemmel fogja követni az eseményeket és hatámogatás kell, fel fogja erre kérni a kamarákat.

Táviratok.

Lemberg, april 24. Lengyel lapok tudósitásai szerint a czár Kiseneffből visszajövet hoszszabb időre Varsóba megy, az orosz határvárosokra legkésőbb május 1-éig elrendelik az ostromállapotot. A városi prefektek máris kiadják az idegenek és honosok számára a miheztartási szabályokat.

Pétervár, april 24. Mendelsohn berlini bankár ideérkezett. Egy hatalmas financz-csoport nevében alkudozik a kormánynyal egy egy milliárd franknyi (700 millió rubel) kölcsön tárgyában.

Bécs, ápril 24. Konstantinápolyból érkező táviratok szerint a szultán holnap bizonyosan elutazik a dunai hadsereghez.

Bécs, april 34. A „Pol. C."-nek egy távirata Bukarestből 24-éről jelenti: az orosz hadsereg mult éjjel három különböző ponton kezdett a Pruthon átkelni. — 21-én este már 1200 lovas kozák Kitilán, Bukarest mellett, vonult keresztül Kalafatba indulandó. Egy romániai lovas ezred Kalafatba indult. Itt a legnagyobb izgatottság uralkodik.

Konstantinápoly, april 24. A külügyminiszter értesité a porta képviselőit, hogy sajnálja az Oroszország által előidézett fordulatot, s Oroszország eljárása folytán a portának oroszországi képviselőit az érintkezés megszakitására utasitotta.

Pétervár, ápril 24. Kiseneffből jelentik: A hadiszemle után a császár a csapatokhoz beszédet intézett mondván:

Sajnáltam, hugy a harczba kelljen benneteket küldenem, ameddig csak lehetett várakoztam; bizonyos vagyok benne, hogy mindnyájan az utolsó emberig Oroszország megtámadt becsületét megőrizni és védelmezni fogják tudni.

Bukarest, april 24. A romániai kormány a nagyvezirnek sürgönyére a területsértés megakadályozását czélzó intézkedésekre vonatkozólag azon nyilatkozattal válaszolt, miképp az ily intézkedések sokkal komolyabbak, hogysem azokat a végrehajtó hatalom egyedül vigye keresztül; a 26-ára egybehivott kamarák e kérdést fontolóra veendik.

Magyar lapok szemléje.

A „Pesti Napló" tagadja, hogy a befolyás, melyet az orosz érzelmü katonai párt a döntő körökben bir, külpolitikánkat a végzetes lejtőre terelhetné, ha kormányzó államférfiaink és a parlamentáris testületek megteszik kötelességüket. A kormányt sem Lajthán tul, sem innen a generalisokra nem fogja bizni sem a fejedelem, sem a nemzet; parlamenti kormányok pedig nem intézkedhetnek ily életfontosságu kérdésekben a parlamentek meghallgatása nélkül. Reményli, hogy ha a magyar parliament nem, az osztrák reichsrath el fogja temetni az orosz szövetséget, mely minduntalan alkalmatlankodik s most a hadizenet napjaiban — tolakodóbb, mint valaha volt. Nem, orosz politikát nem fogunk csinálni. Mig Andrássy külügyminister, Tisza magyar ministerelnök s a magyar parliament nincs feloszlatva, addig legalább nem. A magyar nemzettel és a magyar államférfiakkal oroszellenes actiot lehet csinálni, de orosz szövetséget csak nélkülök és ellenök. Ha a katonapárt Oroszországgal akar szövetkezni, előbb számoljon le Magyarországgal.

A „Nemzeti Hirlap" azt hiszi, hogy nemcsak a maga létéért, hanem Európa közös érdekeiért s Ausztria-Magyarország jövőjéért fog Törökország harczolni. És mit tesz Európa azon nemzetért, mely az ő érdekeiért készül vérét ontani az Al-Duna partjain? Francziaország visszavonul s szóval és tettel demonstrálja békés szándékait. Németország belépett a hármas szövetségbe, hogy közvetitőként szerepeljen monarchiánk és Oroszország közt. Olaszország, mely kispeculálta magának hazája egységét, néhány hónap előtt nagy kedvet mutatott a remélt muszka győzelmek asztala alól felszedni a lehulló morzsákat. A már-már megkötött orosz-olasz szövetség füstbe ment ugyan, de azért nem lehetetlen, hogy ismét feltámad, ha a római udvar elérkezettnek látná a pillanatot, melyben hadseregét a jó nyereség fejében ismét elpáholtathatja. Francziaország az egyetlen állam, melynek politikája komoly aggodalmakra adhat okot. De Németország és Francziaország eliminálnák egymást. A keleti kérdésben legközvetlenebbül érdekelt európai hatalmak, Anglia és Magyarország szabadon, gátolatlanul követhetnék saját érdekök politikáját. E kettőnek magatartásáról a jövő alkalommal fog irni.

A „Közvélemény" szerint Oroszországnak szilárd garantia kell, ezen garantia pedig csak az occupatióból állhat. Nem lát-e Európa, Oroszország jelenlegi eljárásában hasonlót ahoz, melyet az a mult században Lengyelországban követett? Az előzmények ugyanazok, mint akkor voltak. Akkor is csak jó közigazgatást akartak adni Lengyelországnak s ennek keesztülvitelére biztos garantiát, vagyis occupatiót. Akkor is hosszas diplomatiai alkudozások előzték meg a katastrophát. De végre is Európa elámitása sikerült s Oroszország kegyurilag osztá el Lengyelországot s ez utóbbi barátai hiába siratták a végzetes kimenetelt. Vajjon ez ismétlődnék-e jelenleg? Vajjon az európai diplomatia még egy bünt akar-e elkövetni, mely lelkiismeretét örök időkig kárhozattal terhelné? Higyjük, hogy nem igy van; s kivánjuk, hogy a mégis kitörendő háboruban Törökország csillaga ugy ragyogjon, mint a fényes győzelmekkel teli multban.

Kimutatás.

A Jakab Elek féle könyvtár átvételével összekötött s f. évi aprilis 11-án a sz.-keresztúri unit. középtanodában tartott jótékonyczélu hangverseny és házias tánczmulatság bevételeiről és kiadásairól.

Beléptidijakból, sorsjegyek és felülfizetésekből begyült összesen	284 frt 28 kr.
a kiadások tesznek	111 frt 13 kr.
E szerint marad mint tiszta jövedelem a könyvtár alapjára	173 frt 13 kr.

Felülfizettek; Dániel Gáborné mint a tánczmulatság háziaszonya 20 frt, Ferencz József unitárius püspök 5 frt, Jakab Elek levéltárigazgató 5 frt, dr. Fejérvári Lajos és neje 2 frt, Máté Pál és neje 2 forint, Koncz Lajosné 1 frt, özvegy Lakatos Jánosné sz. Pintye Lina 1 frt, tiszt. Barabás Lajosné 1 frt, Török Sándor III. gymn. osztályos tanuló 1 frt 40 kr.

Midőn az intézeti igazgatóság a nevezett felülfizetésekért köszönetet mond, egyszersmind kedves kötelességének ismeri hálás köszönetét fejezni ki br. Gamerra Gusztáv rendezőbizottsági elnök urnak, mint a ki fáradságot nem kimélt, hogy ez estély diszes és jövedelmező legyen. Továbbá br. Gamerra Oszkárné dr. Szabó Lajosné és Felméri Mózesné ő nagyságaiknak, hogy szives közremüködésökkel a vidéki értelmiségnek egy kellemes estvét s az intézetnek egy közkincs megszerzésére szép összeget teremtettek. Ugyszintén a férfi működő tagok részéről fogadják hálás köszönetünket t. Szenkovits Gyula, Teutsch J. B. János urak, a kik közül az első Kolozsvárról, a második Segesvárról már most másodszor volt szives saját költségén, tisztán a czél szentsége iránti melegérdeklődésből sz.-keresztúrra utazni, s itt közre működni.

Továbbá fogadják mély köszönetünket dr. Szabó Lajos, Végler Gyula és Bereczki Zsigmond urak, a kiknek áldozat készsége sehol sem hiányzik, a hol a közmüvelődési czél részvétre szólitja fel.

Végül bátrak vagyunk felhivni mindazokat, a kik sorsjegyek birtokába vannak, hogy a 319, 291, 343, 264, 292, 323, 293 számokkal nyert tárgyak, mivel a nevezett számok tulajdonosai a huzáskor nem jelenkeztek, levannak téve alolirtaknál s ezek a nevezett számok bemutatása után átvehetők.

Sz.-Keresztur 1877 april 20-án a rendező bizottság megbizásából.

László József,
pénztárnok és ig. tanár.
Göncz Károly,
bizottmányi tag.

A törvényhatóságokból.

Maros-Vásárhely, apr. 22

(Gyülések.)

Kijutott tisztességesen a gyülésekből; 19-én s következő napokon marosi ev. ref. egyházmegyei közgyülés: 20-án s 21-én maros-tordamegyei féléves közgyülés; 20-án d. u. megyei közigazgatási bizottsági gyülés; 21-én d. u. maros-vásárhelyi ev. ref. közgyülés (ez utóbbiról azonban referáljon ha tetszik a „Lámpás" vagy ha még él a „Ludas Matyi").

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hogy a mandatum kérdése az egyházmegye méltóságához és hivatásához illően döntetett el, azt e becses lap olvasói már olvashatták; valóban alig lehet nagyobb absurdum, mintha a mandatum lejártságának kimondásával valamely egyházmegye magát szándékosan képviselet nélkül hagyja. A többiek közt még igen érdekes határozata a közgyülésnek az, hogy a már 1840 óta fenálló özvegy és árva alap szövetkezetet, melynek mintegy 14,000 frtja lehet, utasitotta a gyülés alapszabályainak a kor kivánalmai szerint leendő átdolgozására s a közgyülés elé leendő bemutatásra; hogy az első napi gyülést nagy közebéd követte, melyen mintegy 60 egyházi és világi képviselő vett részt, és hogy ott ékes toastok emeltettek, azt mondanom is felesleges.

A megye bizottsági ülésén igen érdekes vitát keltett a pest megyei körirat az állandó választmány véleménye szerint utalással az e tekintetben a megye által már régebben küldött feliratra — tudomásul vétele, vagy mint Bereczki Sándor orsz. képviselő óhajtá hason felirattal való pártolásának kérdése; hat szónok beszélt az állandó választmány javaslata mellett, hat ellene: végre szavazással az előbbi nézet jutott érvényre s a fölirat küldés elejtetett.

Nagyobb vitát keltett még a 154 bizottsági tagot választó kerületek kérdése; az állandó választmány a 200 és 600 között lenni kellető választókra való tekintettel is; egy külön bizottság csak a lélekszámra tekintettel alkotott 47 kerületet, ez utóbbi nézet hosszas törvény magyarázási vita után érvényre emelkedett; de ezen határozat ellen felfolyamadás jelentetett be; hasonlóképen a már csaknem odiosussá vált mezőségi ut kérdésben is, melyre nézt az u. nevezett ménes-sámsondi vonal lett elfogadva, de a közbevetendő felfolyamodás által a kérdés ismét elodáztatott. Az alispán terjedelmes és nagy gonddal szerkesztett mult évi jelentése (mely nyomtatásban kiosztatott a jelenvoltak között) tudomásul vétetett. A miniszteri leiratra mely ismételten megtagadja egy a szükség által mulhatlanul igényelt 3-ik aljegyzői állomás rendszeresitését jegyzőkönyvileg kifejeztetett, hogy a már is észlelt hátrányok növekvésére van kilátás.

A gyámi számadások bevételének eddig kitünőnek tapasztalt gyakorlati fentartása érdekében a képviselő házban s a b. ü. ministeriumhoz felirat fog intéztetni.

Zemplén megye körirata a honi nyelvtanitás kérdésben jegyzőkönyvileg pártoltatik stb.

A közigazgatási bizottság megállapitotta ezen évre a közmunka előirányzatot; s egy hanyag szolgabiró felfüggesztésével, ellene a fegyelmi kereset elrendeltetett. L.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. april. 26.

— **Bécsben** apr. 24-ikén délelőtt a király ő felsége, Wenckheim br., Savlovszky tanácsos, Rónay püspök és Pápay udv. tanácsos jelenlétében a trónörökös vizsgálatot tett a magyar közjogból. Oktatója, Barthos miniszteri tanácsos, kérdéseire a trónörökös találóan s ékes magyarsággal felelt, a magyar közjogban való beható ismereteiről tévén tanuságot. Ő felsége a vizsgálat eredményével igen meg volt elégedve.

— **Nemzeti szinház.** Szigligeti legujabb népszinműve, a „Büszke Bertók“ tegnap került előadásra szinpadunkon Vidor Pál ur jutalomjátékául. A közönség elég szép számmal jelent meg kedvencz-népszinműénekese jutalomjátékán s hosszu, hosszu tapssal fogadta őt. — Az uj darab nem annyira népszinmü, mint inkább bohózat és mint ilyen, igen jól megállja helyét. „Büszke Bertók“ nem is mozog abban a légkörben, melyben a népszinmünek kell mozognia; drámai cselekvény s érdekes mese tekintetében is sok kivánnivalót hagy fenn Szigligeti új darabja. Van azonban benne egy csomó gyönyörü szép, ha nem is épen uj, de népszinműben mindenesetre most először használt népdal; nehány élénken, hatással irt jelenet; egy-két találóan vázolt eredeti alak (Hontvári, Konyári). A közönség mindvégig jól mulatott s nem bánta meg, hogy a rosz idő daczára is ellátogatott a szinházba. Az előadás igen jól folyt le; Vidor ur (Bertók) és Baloghné assz. (Mari) egész animóval játszottak és dalolták a szép dalokat, mindegyre megismételve azokat a zajos tapsokra. Szentgyörgyi ur (Hontvári), Philippovichné assz. (Magdolna), Földényi ur (Konyári) és Ditróiné assz. (Száli) mind igen jól betöltötték helyőket.

— **Városunk** ipariskoláiban a folyó tanévet befejező közvizsgálatok a jövő vasárnapon, e hó 29-én, a következő órákban s az alább elősorolandó helyeken fognak megtartatni: délelőtt 9—12 óráig lesz a közvizsgálata a) a róm. kath. lyceumban, két külön tanteremben, az előkészitő s egy első osztálynak; b) a városi polgári iskolában a nappali, külön oktatásban részesült zsemlés-tanulók mindkét csoportjának: c) a lutheránus iskolában egy első osztálynak; d) a külső-magyarutczai ev. ref. népiskolában is egy első osztálynak és e) a hidelvei (ujutczai) ev. ref. népiskolában szintén egy első osztálynak; délután 3—6 óráig: f) a róm. kath. lyceumban az egyik második osztálynak; g) a városi polgári iskolában, két külön tanteremben, a harmadik s egy második osztálynak és h) a lutheránus iskolában is egy második osztálynak. Ugyanezen vasárnapon — a megjelölt órákban mind délelőtt, mind délután — a haladottabb tanulók rajzdolgozatai is ki lesznek állitva a polgári iskola rajztermében; a kezdők rajzai, valamint az egyes osztályok irásbeli dolgozatai pedig az illető vizsgálati helyeken lesznek közszemlére kitéve. Ezeket nyilvánosságra hozva, tisztelettel kérem az érdekelt t. szülőket, iparos-mestereket, ipartársulati elöljárókat s általában mindazon t. ügybarátokat, a kik ez iskolák iránt érdeklődnek, sziveskedjenek e teljesen nyilvános vizsgálatokra minél számosabban megjelenni, Kolozsvártt, 1877. april 26-án. Váradi Károly, mint a városi ipariskolák igazgatója.

— **Megjelentek** és beküldettek szerkesztőségünknek a következő ujabb irodalmi termékek: Az 1876. évi magyar országos szegedi kiállitás emlékkönyve. Szerkeszti Gelléri Mór. Ára 1 frt 50 kr. — „Magyar Kalliope“. Széptani fejtegetés. (Szigeti veszedelem. Zalán futása. A kióvi csata). Irta Moller Ede. Ára? — „Az országos nőiparegylet 1876-i évkönyve.“ — „Tisza Kálmán 1877-ben.“ Irta Mezei Ernő. Egy roppant goromba hangon tartott, csupa személyeskedésekkel felspékelt irkafirka a szélbalnak egyik fiatal óriásától, a ki mert irni tud, már azt hiszi, hogy privilegiuma van az impertinentiáig terjedő gorombáskodásra.

— **A magyar nyelven** megjelent s jelenleg repertoireon levő szinművek jegyzékét állitotta össze Stein János magyar királyi egyetemi nyomdász, kinél e szinművek (szomoru-, vigjátékok, népszinművek, drámák, bohózatok, dalművek és operettek szövege) kaphatók. A megrendelés az árnak postautalvány melletti beküldésével eszközölhető.

— **Hymen**. Deák Ignácz csikszeredai felsőnépiskolai gazdászati szaktanár a közelebbi napokban jegyezte el Egyed Etelka kisasszonyt, Egyed Mihály gyergyó-ujfalvi földbirtokos bájos leányát.

— **A Maros** folyvást nő s nyugtalankodik medrében s ha a sok esőzés nem szünik s ugy tart, mint a közelebbi napokban, ismét kiöntéstől félhetünk, irja az „Erd. Hiradó.“

— **Magyarok Sziberiában**. A Petőfi Sándor életben létéről szóló hir kapcsában Hegedüs József ur Nyiregyházáról a következőket irja a „N. H.“-nak: „1867. okt. 10-én találkoztam Borsodmegyében egy az ottani Ároktó községből való emberrel, ki épen akkor került haza Szibériából. Ez egyén 1849-ben mint honvéd fogatott el a csatatéren, sok század magával Szibériába hurczoltatott, s az ottani ólombányákban dolgozott 1867-ig, midőn is sikerült megszöknie. Állitása szerint többen szöktek meg együtt, de még több száz volt-honvéd maradt Sziberiában.

— **Vidéki szinészet**. Tordáról irja levelezőnk: F. hó 24-én lépett fel először Molnár György Csóka Sándor vidéki szintársulatánál a tordai szinpadon „Lear király“ czimszerepében zsufoltház előtt. Shakespeare ezen nehéz tragoediája „szinpadi sikeréhez“ nem nagy reményeket kötöttem. S igazam volt. Molnár különben művészi játékára észrevehető visszahatást gyakorolt az az éles dissonantia, a mely t. művészünk s a többi szereplők játéka között létezett. Nem akart sehogy az előadás öszvevágóan menni. Voltak azonban Molnárnak oly jelenetei, a melyek igazán művészi magaslaton állottak, a mely jelenetekben a művész szive és lelke egyaránt belejátszodta magát; különösen az a jelenet, a mi dőn, a leányai rut hálátlansága miatt kinos csalódásra ébredett „tehetetlen“ és „bohókás“ agg király átokra fakad leánya Goneril ellen; vagy midőn nagy hányattatások és őrjöngések után kegyvesztett leányát (Cordelia) feltalálja: s egy perczre bár e méltatlanul örökétől megfosztott leány engesztelő csókjaitól „megédesülnek a beteg király képzelődései, s bezáródnak a bánat szemei“: oly szép és elragadó momentumok voltak, a melyek méltán lettek a közönség részéről tapsokkal jutalmazva. Tőkés Emilia (Goneril) és Szabóné (Regan) egészen elejtették szerepőket. Azt a szülői hálás tiszteletet és szeretetet hidegen letapodó gőgőt, a mely a leányokat eredeti nőies jellemökből egészen kiforgatja, a mely a tekintetben, arczban, magatartásban stb, az atyó-királyal szemben „a természet ellenit“ akarja kifejezni — nem láttuk sehol. Üres és nagyhangu declamattot láttunk — egyebet semmit. Csókáné Cordeliája meglehetős volt, ugy Vedres „Edgár“-ja érdemel még említést. r. l.

— **Fogarasi hirek** szerint e hó 19-én, két galaczi ember, egy női hullát halászott ki az Olt folyóból. A nőt Galbnia Bukurának hivják 28 éves és longodári illetőségü. A nő mintegy négy héttel ezelőtt férjével a malomból jöve, a kiáradt homorodi patakon haladt át, az ár magával ragadta, s a habok közé temette. A férj ki csak nagy bajjal menekedett meg, meghalt nejét, ki áldott állapotban volt, csak e hó 20-án találta meg, mikor is aztán Galaczon eltemettette.

— **Öngyilkosság.** Schremmer Antal öngyilkossági mániában szenvedő könyvkötő legény, ki a mult évben kedvesét és magát elpusztitani, s közelebbről kezét levágni akarta, e hó 24-én N.-Szebenben, az egerfákkal beültetett sétatér mellett levő tóba ugrott s ott meghalt. A holttestet a kórházba szállitották.

— **A bécsi küldöttség** Budapestre viszszaérkezett. Kass Ivor báró elmondta, hogy a magyar kormány Tahir bey Budapestre utazását nemcsak nem ellenezte, hanem egyenesen ohajtását fejezte ki lejövetele iránt, s br. Wenckheim ez irányban törekedett érvényesiteni befolyását. A Tahir bey Bécsben rekedése tehát egyedül a diplomatiai tényezők közrehatásának tulajdonitható. A bizottság ezután Szofta-fogadó bizottsággá alakult. E bizottságnak is azonban működése aligha nem válik tárgytalanná, mert a vendéglátni-indult szofták Ruszcsukban sürgönyt kaptak, mely a háboru kitörésére való tekintetből visszarendeli őket Konstantinápolyba. Nem jönnek tehát ez időszerint szofták sem hozzánk.

— **A „Bukaresti Hiradó“** — kivándorol. A „B. H.“ szerkesztője, az oroszoknak Romániába való benyomulásának ideje alatt lapjának fennállását Bukarestben veszélyeztetve vélvén, Rustsukba ment, lépéseket tenni az iránt, hogy lapját a háboru tartama alatt e városban adhassa ki.

— **A királyhágón** inneni kerületi tüzoltó-szövetség 2-ik közgyülésének rendező bizottságától vettük a N.-Szebenben máj. 20—22-én tartandó közgyülés részletes programmját, melyet tárgyhalmaz miatt azonban, csak holnapi számunk ban közölhetünk.

— **Uj osztrák bibornokok**. Rómából irják a „M. A.“-nak: Csodálkoztak sokan, hogy a legutóbbi consistoriumban osztrák bibornokká senki nem neveztetett ki, sőt ő szentségénél is szó tétetett e miatt. IX. Pius a leggyöngédebb figyelmet tanusitotta ez által Ferencz József császár és apostoli király iránt. Nem akart senkit kinevezni olyat, ki ő felsége előtt ingrata persona. Most azonban a cs. kir. követ bejelentette, hogy a bécsi és zárai érsekek (dr. Kutschker és Maupas) kineveztetését ő felsége óhajtaná s valószinü, hogy a legközelebbi consistoriumban (Sz.-Péter és Pál ünnepe előtt) az óhaj teljesittetni fog.

— **Érdekes házasság**. Rómából irják ez érdekes hirecskét: Legközelebb kelt itt össze egy vak férfi és egy süket nő. A dolog ugy történt, hogy egy márcziusi napon Seregni Károly, egy 26 éves vak ifjut, ki zongoramester volt, de szemevilágat elvesztvén, most csekély nyugdijából éldegél, az utczán elgázolta a kocsi. Egy 22 éves Lazzaroni Klementin nevü süket nő tanuja levén az esetnek, ápolása alá vette az ifjut, minek vége a kifejlődött rokonszenv, utóbb pedig házasság lett köztük.

— **A szépnem** is megirigyelte a férfiak „akarateréjét“, s kezdenek elég bátorsággal a halál torkába nézni, ha valamelyes bajuk esik. Székesfehérváron közelebb Fekete Anna a kórház kápolnájába ment s ott ritka heroicus módon — gyomrát felmetszvén — öngyilkossá akart lenni. Még élve szállitották kórházba. — Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy Francziaországban a mult évben 89 gyermek végezte ki magát, kik közül 9 tizenöt, 6 tizennégy, 9 tizenhárom, 1 tizenkét, kettő 11 éves és egy tiz éves volt.

— **Az odesszai Szüz Mária**. Odesszában nagy rémületet keltett nem rég az orosz kormány azon intézkedése, hogy a levéltárat és pénztárakat biztosságba kezdé szállittatni. A lakosság rémületétől meg viszont a kormány rémült el, s elrendelé, hogy a pakolással fel kell hagyni, s ki kell hirdetni Odesszának az ő városában, hogy a kikötő ütegekkel és torpedókkal ugy meg van erősitve, hogy annak semmiféle török hajó közelébe nem férkőzhetik. Mindamellett is a lakosok rémülete nem kevesbedett, sőt a tetőpontra hágott akkor, midőn látták, hogy az odesszai boldogságos szüz Mária-képet, melynek csodatételei nagyhirüvé tették az ottani muszka-székesegyházat, a kormány városukból elvitte s a Pruth melletti hadsereghez szállittatta. Az orosz ezredek ugyanis mindig szoktak magukkal vinni a háboruba valami szentet, a mely őket a hitetlen pogány golyóitól megoltalmazza. A Pruth melléki sereg most az odesszai szüz Máriára vetett szemet, a ki bizonyára meg nem álmodta volna eddigelé, hogy egyszer a regiment után fog sétálni.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott **Budapesten** april 26. d. e. 10 ó. 40 p.
Érkezett Kolozsvárra april 26. d. e. 11 ó. 5 p.

A hadüzenet tegnapelőtt a portának tudtul adatott.

Ötvenezer muszka már Romániaban van.

A porta a párisi szerződés megsértését a hatalmaknak bejelentvén, közvetitést kért. E kérést az összes hatalmak elkésettnek mondják.

A porta a Török országban levő oroszokat kiutasitotta az országból.

A román sereg az ország belsejébe vonult Bukarest és Krajova körül összpontositva.

Alaptalan az a hir, hogy a törökök Kalafátot megszállották volna, ellenkezőleg sietve elhagyták Widdint és Dobrudcsába rohannak, hol a főtámadást várják.

Az oroszok gyors menetben Bolgrád, Leovo és Jassy felé tartanak.

Hirlik, hogy Ázsiában Karsnál az oroszok és törökök között csetepaté volt.

A czár a határszélen ostromállapotot hirdetett.

Klapka Konstantinápolyba hivatott.

A honvéd kinevezések megjelentek.

A czár uralkodónkat levélben biztositotta önzetlen czéljairól.

Nemzeti szinház.

Kolozsvártt, pénteken április 27-én. 1877.

Bérlet **176-ik sz.**

Scholaszter János ur vendégfellépte,
Marczel Géza jutalmául:

ZSIDÓNŐ.

Malewy nagy operája 5 felv.

Kezdete 7 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczok árjegyzéke.

— **A gy.-fehérvári** piacz árai april 21-ről. 1877. Egy hectoliter Tisztabuza 9 frt 50 kr, elegybuza 7 frt 54 kr, rozs 6 frt 26 kr. zab 3 frt, 70 kr. 100 kgr. széna kötve 3 frt 50 kr, kötetlen 3 frt 40 kr. alomszalma 1 frt 20 kr, zsupszalma 2 ft 40 kr. Egy liter borsó 24 kr. lencse 24 kr, paszuly 9 kr. Egy liter konyhaliszt 26 kr. Egy kgr. marhahus 36. Egy köbméter fa 3 frt — kr. egy hectoliter pityóka 1 forint 75 krajczár, egy kgr. disznózsir frt. 94 kr szinzsir — frt — kr. Bors 1 frt 20 kr. hagyma 19 kr, fokhagyma 25 krajczár.

— **Deés** piaczi árjegyzéke: április 24-ről. Egy hectoliter Tisztabuza 9 frt 90 kr, elegybuza 8 frt 60 kr, rozs 5 frt 85 kr, zab 3 frt. — kr, 100 klg. széna 5 frt, 80 kr, alomszalma 2 frt 40 kr, zsupszalma 3 frt, méter fa 2 frt, egykilog. marhahus 36 kr, konyhaliszt 16 kr, egy liter borsó 8 kr, lencse 14 kr, paszuly 6 kr, köles 18 kr, egy hectoliter burgonya 4 frt — kr, egy kilog. disznózsir 90 kr, hagyma 6 kr. fokhagyma 30 kr.

— **A sz.-régeni** piacz árjegyzéke ápr. 24. 1877: Egy hectoliter tisztabuza 10 frt 5 kr elegybuza 9 frt, — rozs 6 frt 75, törökbuza 4 rt, — zab 2 frt, 70. paszuly — frt 8 kr, pityóka 4 frt 10 kr, Egy m. mázsa széna 3 frt 20 — egy kalagya szalma 75 kr, — egy m. mázsa alomszalma 75 kr, — egy m. mázsa szalonna 72 frt, — egy kilo disznozsir 1 kr, 10 egy m. mázsa turó 56 frt, — egy kiló disznohus perzselt 48 kr, marhahus 34 kr, — 1 öl bükkfa 11 frt 10 kr, — 1 öl fenyőfa 7 frt 50 kr.

— **Tordai** piaczi árjegyzék 1877. april. 23-án: 1 hectoliter tisztabuza 10 frt. kr, elegybuza 5 frt 50 kr, rozs 5 frt 50 kr, zab 3 frt — kr, törökbuza 3 frt 40 kr, paszuly — frt 8 kr, pityóka 3 frt — kr, 1 liter borsó 12 kr, kilogram marhahus 36 kr, 1 kgr. széna 2 frt — kr, 1 kalangya zsupszalma 2 frt 80 kr, alomszalma 1 frt 20 kr, egy méter kemény tüzifa 2 frt, 70 kr, rizs 28 kr, gyöngykása 32 kr, lencse 14 kr, köles 18 kr, burgonya 3 frt — kr. kősó 7 kr, disznózsir frt 70 kr, szinzsir 80 kr. bors 10 frt 10 kr. hagyma 10 kr, fokhagyma 20 kr.

Távirati tudósitás
a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről aprilis 25-éről.

Gabona	Faj	Ára 100 klg. tól frt	tól kr	ig frt	ig kr
Buza	bánsági				
	tiszavidéki	14	15	—	—
	pestvidéki	13	85	—	—
	fehérmegyei	14	20	—	—
	bácskai	14	05	—	—
Rozs	magyar	10	65	10	85
Árpa	takarmány	6	80	7	30
	maláta	7	45	8	90
Zab	magyar	7	90	8	05
Tengeri	bánsági	6	70	6	80
	másnemü	6	04	6	70
Hajdina	káposzta	—	—	—	—
	bánsági	—	—	—	—
Köles	magyar	5	85	6	25
Szokvány (Usance) buza	tavaszra szállitandó	12	25	12	35
„ rozs	Szept.—Oktre szállitan.				
	tavaszra szállitandó				
teng.	Májusra—junira szállit.	6	82	6	88
repcz.	káposzta Aug. Szept. szál.	15	7/8	16	1/8
„	bánsági Jul. Aug. szállit.	15	4/8	15	6/8
Szesz (ny.)	100 liter százalékként.	32	—	33	1/2

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről.

Április 25-én 5% Metaliques 57.15 frt. Kamat — — 5% Nemzeti kölcsön 62.25. frt. Arany járadék 107.— 1860 ki államkölcsön 70.30 Bankrészvények 766.— Hitelrészvények 135.— London 130.25 Ezüst 113.90 Cs. kir. arany —. 6.11 Napoleond'or 1043.— 100 mark német. értékü 64.50

Urbéri kötvények: Magyarországi 69.50. Temesi 67.50 Erdélyi 66.40 Horvátországi —.—.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Békésy Károly.

A közönség köréből.*)

Ama bizonyos titkár ügyekhez.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának idei 93. számában a „Közönség köréből“ czimü rovat alatt, vonatkozással a 89. számban megjelent czikkre egy hosszadalmas czikk tétetett közzé, melyben az érdekelt titkár ur erkölcsi becsületét (?) ősjogánál fogva a t. nagy közönség előtt erőnek-erejével helyre iparkodik állitani.

Mi, kik a lefolyt drámának szemtanui voltunk, szorosan a tények mellett maradva, erkölcsi kötelességünknek tartjuk a következők közlését:

Nem áll az, hogy mi magunkkal czigánybandát vittünk volna. Igenis, mi hárman a — huszártiszt kiséretében — minden nesz nélkül bementünk a titkár ur által emlitett vendéglőbe, ott találtuk önt hatodmagával jól borozgatva. Nevezett titkár ur övéivel talált helyzetéből nem mozdult! Egy kis idő mulva, az önként megjelent czigányok is huzni kezdvén, tán egyfelől a szép magyar zene, másfelől a bor heve által indittatva egy üveget a nálunk levő asztalhoz dobott (tehát nem oly üres borszéki üveget, mely szerinte az asztalról le sem esett) ugy, hogy egy asztalunknál evő ur lábánál eltört. Igy tehát „üveggel való dobálás“ történt, mert mi az ily hőstettet magyarnyelven igy nevezzük! Erre a vacsorálás közben háborgatott ur jogánál fogva, de illő modorban őt komolyan figyelmeztette durvas indokolatlan tettére, mi a titkár urnak zokon esvén, hirtelen fellobbant, ezeket mondva: „hát ha a fejéhez dobom“ ezt többször és mind nyomatékosabban ismételve, felkelt ülőhelyéből és a szobából kiment.

Kevés idő mulva visszatért, asztalunk előtt megállva és „hát ha a fejéhez dobom“ szavakat hangoztatva.

Erre az asztalunknál ült urak közül az e szavakra nem ügyelő hadnagy urnak azt mondotta: „ha én tiszt volnék, nem türném el.“ A tiszt szétnézve és asztalunknál a fennt mondott szókat ismételgető, illő távolban megállva, szájában félig elégett czigarettet tartva, kérdé: „Ugyan uram, mi a baj?“ mire a hős titkár ur, minden szó nélkül (tehát nem áll, hogy figyelmeztette volna a szivar eltávolitására) egy lealázó tekintettel szájából a czigarettet határozottan kiütötte, mit nevezett tiszt egy egészséges poffal köszönt meg. E pof elhangzására a vendéglős és több jelen volt urak közbeállva, nevezett titkár minden pof adástól meg volt fosztva, csak saját orrát törölgette, kiáltván: „a dok én még azért kettőt is“ de szerencsétlenségére nem adhatott!!

Ez a tényállás.

Merő valótlanság, hogy a titkár urnak tartania kellett volna attól, hogy a tiszt szájában levő szivar megégeti arczát, mert egyszer a kellő távolság meg volt tartva, aztán az ön és a hadnagy ur közti magasságot véve önkénytelenül Goliát és Dávid jutnak eszünkbe, mivel ön másfél akkora mint a hadnagy ur. Hogy égetthette volna tehát el??

Valótlanság, hogy ön a huszár tiszt ur által kihivatott volna, az alaptalan rágalom, mivel neki elégtételt kérni nem kellett, mert már vett volt, a czigarettnek szájából való kiütéséért; hanem megtörtént, hogy ön egy köztünk levő ur által kesztyüvel szemközt dobatott, mit ön elég udvarias volt felvenni és bocsánatkérés mellett visszaadni.

Később a jelen levő egyik főhadnagy közbejöttével megtörtént a béke, ön bort kért és ott voltunk egy fél óráig és akkor önt több barátjával és a békéltető főhadnagygyal együtt a hol kaptuk ott hagytuk.

Ez a valódi tényállás, nem az a mit ön czikkében nagy hühóval a t. olvasó közönségnek elmesélt. A mi pedig az ön által kiállitott nyilatkozatot illeti, az nem az összeütközésre, hanem az összebékülés megtörténtének igazolására volt kérve, mely alkalommal ön bevallotta az illető urnak, hogy igazán nem tudja mi történt — mit nem teszen a bor!!

Arról pedig önt győzze meg a hite, hogy a „Többen“ aláirásban foglalt, egyébként igazságos czikket a 89. számban sem a huszár hadnagy ur, sem pedig mi vele voltak egyike sem irtuk, nem is állott az érdekünkben, de most olvasva önnek vakmerő ferditéseit kénytelenek voltunk előadni a tényállást.

Kolozsvártt, 1877. apr. 25.

Több jelen voltak.

*) E közérdekü felszólalásnak szánt rovat alatti közleményekért csupán csak a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A háboru,

mely miatt a **keletre szánt tetemes szállitmányoknak** abban kellett maradniok, arra készti

STRAUSS A.

fehérnemü-kelengye-gyárát

Béosben, Rothenthurmstrasse 21,

hogy összes megtartott kisebb és nagyobb áruküldeményeit, u. m. **uri-, női- és gyermek-fehérnemüt**, valamint **vásznat. zsebkendőket, asztalnemüt** stb. a roppant raktár gyors kiüritése végett az itt jegyzett igazán olcsó árakon adja.— Oly megvásárolt árukat, melyek nem czél zerüek, szivesen átcserél, kivánatra bérmentes visszaküldés esetén a pénzt is számla szerint utalvány mellett viszszaszolgáltatja.

2 forint helyett csak 1 forint!

1 uri lábravaló	előbb 1 ft 50. csak 75 kr.
1 shirting-uriing sima vagy redős mellel	előbb 2 ft, csak 1 ft.
1 angol trikot-mellény, vagy nadrág, fehér és szines	előbb 2 ft, csak 1 ft.
6 elegáns batisztkendő szines széllel, beszegve	előbb 2 ft, csak 1 ft.
6 háromrétü gallér, legujabb finom	előbb 2 ft, csak 1 ft.
1 horgolt nóiing legjobb shirtingből	előbb 2 ft, csak 1 ft.
1 elegáns női lábravaló szegély-diszitéssel	előbb 2 ft, csak 1 ft.
1 finom shirting éjjeli korzet szegélykékkel legj. min.	előbb 2 ft, csak 1 ft.
6 finom vászonkendő valódi vászonért kezeskedünk	előbb 2 ft, csak 1 ft.
1 vászon uri lábravaló	előbb 2 ft, csak 1 ft.
1 finom cersett himezve	előbb 3 ft, csak 1.50.
1 finom szines kreton-ing, szavatolt valódi szinü	előbb 3 ft, csak 1.50.
1 fehér uri-ing sima háromrétü mellel	előbb 3 ft, csak 1.50.
1 dúsan diszitett női-ing, legjobb minőségü	előbb 3 ft, csak 7 50.
1 legfinom. himzett női lábravaló, elegáns munka	előbb 3 ft, csak 1.50.
1 shirting női alsó szoknya, legjobb szabás	előbb 3 ft, csak 1.50.
1 uri lábravaló, valódi rumburgi vászonból	előbb 3 ft, csak 1.50.
1 angol oxford, vagy franczia creton-ing	előbb 4 ft, csak 2 ft.
1 legfin. himzet báli-ing kézi himzés, legujabb szab.	előbb 4 ft, csak 2 ft.
6 pár fin. ang. kézelő, legujabb szabas	előbb 4 ft, csak 2 ft.
1 finoman himz. női ing, dúsan diszitve	előbb 4 ft, csak 2 ft.
1 elegans franczia korzet dús himzéssel	előbb 4 ft, csak 2 ft.
1 finom női alsó szoknya dúsan diszitve	előbb 4 ft, csak 2 ft.
1 női lábravaló himzett volansokkal	előbb 4 ft, csak 2 ft.
1 uri ing, rumburgi, valódi sima, vagy redős, legfin.	2 ft, 50., 3, 3.50, 4 ft.
1 szoknya a legj. zsinor barketből, sima és dúsan disz.	1.50, 2 ft, 2,50.
1 korzet a legj. zsinorbarketből, sima és dúsan disz.	1.50, 1.25, 2 ft.
1 uri-ing fantasie, vászon-meliel	2. 2.50, 3 ft.
1 női-ing valódi vászon, sima és fantasie a legfin.	1.50, 2 ft, 2.50, 3 ft.
1 chiffon-redős ing	2, 2,50, 3 ft.
1 uri ing, val. rumburgi fantaisie, himezve, legfin.	3 frt 50, 4, 4,50. 5 ft.
1 uri ing, fantaisie elővel, chiffon	2 frt 2 50, 3 frt.
1 női gatya legj. zsinorbark. sima dúsan diszitve	1 ft, 1,50, 2 frt.
1 szoknya, legj. zsinorbark. sima és dúsan diszitve	1 frt 50, 2., 2.50.
1 női-ing, val. vászon, him. legf.	2.50, 3, 3,50. 4 ft.
1 női-ing, val. vászon, kézzel himzett nyereggel	4 ft, 4.50, 5, 6, 7 ft
1 darab 80 röf zsinórbarket, a legfinomabb	7 50, 8 ft, 9 ft, 10 ft, 11 ft,
1 corsette himzett volanssal, legfin.	2.00, 3., 3.50, 4 ft.
6 darab 8/4 széles lepedő varrás nélkül	9 frt, 10 frt.
6 darab 8/4 széles lepedő varrás nélkül, tiszta vászon legfinomabb	13.50, 14.50, 16 50.
1 asztalnemü 6 személyre, fehér és szines	.3. 3 50, 4, 4.50, 5 50.
1 asztalnemü 12 személyre, fehér és szines	8.50, 10, 11, 12, 14 ft.
1 darab 30 röf 4/4 széles házivászon	5.50, 6 50, 7.50, 8 ft.
1 darab 46 röf 5/4 széles kreaszvászon	16, 17, 18, 18.50 ft.
1 darab 50 röf 5/4 széles irland és hollandivászon	18, 19, 20, 22, 24, 27 30 ft.
1 darab 54 röf 5/4 széles rumburgi vászon	24, 27, 30, 33, 36, 40, 60 ft.
12 darab törlőruha, csinyat és damasz	3, 5,50, 4, 5, 6, 7, 8 ft.

Ráadás: 1 damasz-asztalnemü 6 személyre vagy 2 darab zsebkendő 50 frtot tevő vásárlásoknál.

Czim: An die Wäsche-Brautausstattungs-Fabrik von A. STRAUSS, Wien, I., Rothenthurmstrasse Nro 21.

Leveléveli megrendelések a összeg beküldése, vagy utánvétel mellett pontosan és gyorsan teljesittetnek.— **Arjegyzékek** és **kelengye-előirányzatok** ingyen megküldetnek. (437) 16—30)

(59) (6—8)

Matico-tömlyek

Grimault és társa párisi gyógyszerészektől.

Mindazon tokczák, melyek a kopaiv-balzsamot folyékony alakban és kocsonyaszerü boritékban tartalmazzák, böfögést, émelygéseket és gyomorbajokat okoznak. A Matico-tokczák Grimault és társától ezen bajok egyikét sem idézik elő, miután a sürüsitett kopaiv-balzsamot az aetheri Matico-olajjal összekötve tartalmazzák. A burkolat keményitett tésztából, mely azt övedzi, csak a **belekbejutáskor** s nem a gyomorban olvad fel. Továbbá lényegesen hatásosabbak minden hasonló készitményeknél minden üdült és makacs nyákfolyásoknál. Hogy a számos utánzás kikerülhető legyen, sziveskedjék mindenki **Grimault és társ.** feliratot kérni. — Főraktár **Bécsben** Benno Raabe gyógyfűkereskedőnél, a Bäckerstrasseban.

Kolozsvárott Dr. Hintz G. gyógysz. urnál.

Főraktár még Bécsben Röder Filepnél Wienstrasse.

(171) (3—12)

Betegek számára

Ezren meg ezren vannak meg egészségüket mértéktelen kicsapongás által. Ezek nemcsak szellemi de testi romlásuknak néznek biztosan elébe, mi az emlékező tehetség eltompulása, gerincztájdalmak, a végtagok reszketése, nehézkes lélegzés stb. által igen világosan észreveheröve válik. Az emlitetteken kivül a nemi szervek elgyengülése, a szem ösillogása, az idegek nagy ingerlékenysége mindnéganyi biztos jelei és következményei a nemi élet bluenek. Világosan s mindenki által érthetően irja le e betegségeket dr. ERNSZT L. kiünő müve, az:

„Ösnségély“

mely azonkivül, hogy a legkimeritőbben tárgyalja a kórokat, a legjobb és leghatharabb tanácsokkal szolgál ily bajok elhárítására; miért is mindazon szerencsétlen — férfi és nő — betegeknek, kik ilyen bajokban szenvednek melegen ajánlható.

E könyv ára 2 frt) minden könyvárusnál kapható, de a szerzőnél: Dr. ERNSZT L. budapesten, kétsus utcza 24. sz.) megrendelhető.

(180) (1—3)

Üzlet-nyitás!

Van szerencsém a n. érdemü közönség tudomására hozni, hogy f. évi május 1-én

az „Ujvilág“-hoz

czimzett vendéglő nyári helyiséget megnyitom, és ugyanott mindennemü társas ebéd, koszt és tiszta italokkal a közönség bizalmát kiérdemelni legfőbb kötelességemnek tartom. Számos látogatásért esd **Szauer József,** vendéglős.

(110) (6—12)

Az ő felsége Ferencz József király által szabad. valódi

Arcanum

a **patkányok,** házi és mezei **egerek,** vakondok- és csótányok kiirtására, melyet után kontárkodnak, de hamisitatlanúl kapható: **Kolozsvárt:** Bokros Ádám. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. Demeter. Segesvár: Misselbacher J. B.

Ára 1 nagy szelenczének 1 frt.

Épen most jelent meg s kapható

Stein János

könyvkereskedésében Kolozsvárt:

„AZ ÜZLETEMBER KÉZI-KÖNYVE“

Ára 3 frt. czimü szakmü. Ára 3 frt.

(Csinos kiállitásu kötet 11 nagy 8-rét iven.)

A fennebbi czim alatt Freedley egy oly müvének magyar forditását van szerencsénk hazai kereskedő-társaink figyelmébe ajánlani, mely — nem tekintve több európai nyelvre történt átforditását — Észak-Amerikában harmincz egy nehány kiadást ért s több mint száz húszezer példánybau adatott el s első megjelenése az angol üzletvilágban valóságos korszakszerü feltünést okozott.

A könyv tartalmát korántsem képezik rideg üzleti tanok, hanem az üzletemberre nézve a legszükségesebb tapasztalati útasitásokat élénk és vonzó modorban előadva találja fel benne az olvasó; tapasztalati élettanokat megvilágitva az erkölcstan, a történelem és számos nagynevü üzletember saját életéből meritett gyakorlati oktatásaival, a melyek ép oly nélkülözhetlenek a segédekre, mint az üzletfőnökre, a kis kereskedőre, valamint a nagyra nézve, az üzleti irodában, mint az életben, a boltban, mint a tőzsdén; szóval: az üzlet minden ágára és minden üzletemberre nézve, a ki vagyonos, boldog s a mellett becsületes honpolgár óhajt lenni.

A könyv irányzatát kellőleg feltünteti a következő tartalom-jegyzéke:

I.	Szakasz:	**Az üzlet.**
II.	„	**Nevelés az üzletre. Az üzlet választása.**
III.	„	**Businets habits, vagy az üzletember szükséges tulajdonai.**
IV.	„	**Pénzszerzés általában.**
V.	„	**A kereskedés feladata, fogalma és elvei.**
VI.	„	**Vétel és eladás.**
VII.	„	**Miként szerezhetni vásárlókat? Hirdetés.**
VIII.	„	**A valódi üzletember.**
IX.	„	**A speculatio.**
X.	„	**Banküzlet. Magánbankok.**
XI.	„	**Hogyan vergődhetni jólétre? Gazdaggá lett emberek véleménye és elvei.**
XII.	„	**A siker esélyei. A bukás okai.**
Utolsó	„	**Takarékosság, adakozás, kölcsönzés.**

Hogy a fennebbi czimek alatt minő tartalommal bir, arról szóljon maga a könyv és kivivott népszerüsége.

PETŐFI SÁNDOR

költeményei

II. teljes kiadás.

Pompás diszkötésben, képekkel 16 ft.

Diszkiadás füzetekben. Első füzet. Ára 1 frt 50 kr.

Kisebb kiadás 4 kötetben. Kötve 12 ft, füzve 8 frt.

DEÁK FERENCZ EMLÉKEZETE.

CSENGERI ANTALTÓL.

Elmondatott Deák Ferenczneк a m. tud. akadémia által 1877. január 28-dikán tartott emlékünnepén.

Ára 1 frt.

(177) (2—2)

Eladó gyógyszertár!

Egy csinosan berendezett s teljesen felszerelt, gyökösitett gyógyszertár 3000—4000 frt évi forgalommal az erdélyi részek egy igen kies vidékén **előnyös feltételek mellett** eladó s azonnal át is vehető.

Venni szándékozók bővebb utasitást nyernek **Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt.**

(72) (7—*)

A legnagyobb kalap és czipő raktár

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBAN

a főtéren, a „Nemzeti szálloda alatt,

férfi-, női- és gyermek-czipők dús raktára

minden versenyt kizáró minőségben és jutányos árban.

Legdúsabb választéku, új divat szerint készült,

férfi- és gyermek selyem- és posztókalap-raktár

Egészen ujan berendezett

férfi üngek, gallérok, kézelők, selyem nyakkendők és kesztyük dús választéku raktárát, különösen ajánlja a n. érd. t. cz. közönség becses figyelmébe.

Nyergek, lovaglóeszközök, fegyverek, revolverek és vadászkészletek.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.